

Primljeno 13. svibnja 2011., prihvaćeno za tisak 14. studenog 2011.

Antonija Rukavina

ODUŠEVLJENI HRVATSKIM

(razgovor s inozemnim studentima kroatistike okupljenim na projektu *Eco Heritage Task Force*)

Sudjelovanje u projektu *Eco Heritage Task Force* koji svake godine organizira Hrvatska matica iseljenika, pruža priliku za upoznavanje brojnih zanimljivih ljudi iz cijeloga svijeta. Posebno su zanimljivi inozemni studenti hrvatskoga jezika o kojima će ovdje nešto više biti govora, no najprije se vrijedi kratko upoznati sa samim projektom. Naime, riječ je o projektu koji, kako je već napomenuto, svake godine organizira Hrvatska matica iseljenika. To je dragovoljni program u kojem mladi iz domovine i iseljeničtva rade na zaštiti okoliša, obnavljajući zapuštene dijelove hrvatskoga prirodnog, spomeničkog, kulturnog i povijesnog prostora. Projekt je začeo u jeku ratnih zbivanja 1992. godine, a iseljenička je mladež nastavila tradicijski održavati *Task Force* i u poslijeratnom razdoblju. Dosad su uspješno ostvareni projekti u Voćinu, Gornjem Brgatu kod Dubrovnika, Skradinu, Daruvaru, Istri, Plitvičkim jezerima, na otočiću Galovcu kraj Zadra, u Arboretumu u Trstenom, Motovunu, Zaostrogu, Stonu, Puli i Bakru, s arheološkim nalazištima u Crikvenici, Novom Vinodolskom i Hreljinu, Kaštelima, na Bjelolasici, u Koprivnici i u Dugoj Resi.

Martina s *razlogom više*

Osim Hrvata iz iseljeničtva, dosad su zanimanje za projekt pokazivali i ljudi koji su izravno ili neizravno vezani za našu domovinu, među ostalima i studenti hrvatskoga jezika u inozemstvu. Neke od njih predstaviti ćemo ovdje jer je doista zanimljivo saznati kako se na hrvatski jezik gleda u svijetu, a ti su ljudi najbolji pokazatelj koliko su naš jezik i naša kultura zanimljivi, te kako su ih privukli u tolikoj mjeri da su se time odlučili baviti cijeli život, čak i prije nego li su posjetili Lijepu Našu.

Počet ćemo s kolegicom Martinom Valentić iz Makedonije, koja je imala jedan *razlog više* da studira upravo hrvatski. Kao što se po njezinom prezimenu da zaključiti, Martinin je otac podrijetlom Hrvat, pa je tako ona uz talijanski, kao drugi jezik, odlučila upisati hrvatski jezik na skopljanskom Filozofskom fakultetu. Martina je studentica treće godine i neki su od predmeta koje trenutno sluša Suvremeni hrvatski jezik, Dijalektologija hrvatskoga jezika, Povijest hrvatskoga jezika i Književnost, a također se bavi i prijevodima s hrvatskog na makedonski i obrnuto te poredbenim analizama hrvatskoga i makedonskoga jezika. Nastavu im između ostalog održavaju i profesori iz Hrvatske koji dolaze na dvije godine. Trenutno im predaje Želimir Ciglar, za kojeg Martina kaže da je odličan predavač kojim su svi studenti jako zadovoljni te da su od njega puno naučili. Također, na njihovom se fakultetu tradicionalno održavaju Hrvatski dani na kojima nazoče gosti i profesori iz Hrvatske, a angažirani budu i sami studenti koji pripremaju priredbu na kojoj recitiraju pjesme hrvatskih pjesnika. Osim toga, od manifestacija s hrvatskim predznakom redovito upriliče i Dane hrvatskoga filma. Martina je svojim studiranjem, programom te profesorima jako zadovoljna jer je puno naučila o hrvatskom jeziku, hrvatskoj državi i njezinoj kulturi, što je i bio cilj njezina studiranja.

Velika zainteresiranost u Rumunjskoj

Čini se da zanimanja za hrvatski jezik jako puno ima i u Rumunjskoj, a sljedeći ljudi najbolji su pokazatelj. Naime, hrvatski jezik na bukureštanskom sveučilištu može se studirati svake tri godine (samo kao dvopredmetni studij), tako da su svi sljedeći studenti iz Rumunjske upisali hrvatski jezik 2008. godine, a ove jeseni možemo očekivati upise novih zaljubljenika. Studentima je treća godina ujedno i završna. U grupi ih ima ukupno sedamnaest, od kojih je čak desetero već bilo u Hrvatskoj, neki i po više puta. Ovom prilikom predstaviti ćemo njih petero.

Mihaela Oprea studira strane jezike, preciznije hrvatski i engleski, na sveučilištu u Bukureštu. Objašnjava da je odabrala baš hrvatski jezik jer je htjela studirati nešto novo i neobično, upoznati sasvim novi jezik i kulturu. Mihaela također misli i na budućnost pa tako kaže da je studij hrvatskoga jezika upisala i radi posla jer drži kako će Hrvatska ubrzo postati članica Europske unije, što smatra dobrom prilikom za zapošljavanje. Optimistična je i u pogledu hrvatskog turizma; uvjerena je kako je Hrvatska zaslužila vodeće mjesto u Europi kad je o turizmu riječ te da se s pravom može smatrati *rajem na zemlji*. Mihaela je dvaput bila u Hrvatskoj i to na spomenutom projektu *Task Force 2009.* i 2010. godine. Komentira da joj se Hrvatska jako svidjela, a posebno je očarana ljepotom naše obale, na kojoj osobito ističe Opatiju i Senj. Mihaeli je projekt bio vrlo korisno iskustvo jer je interakcija s

hrvatskim govornicima uvelike proširila njezino znanje. Inače je uspješna studentica, a u lipnju ove godine predstaviti će i svoj diplomski rad na hrvatskom jeziku.

Kada se simpatičnu Virginiju Ursu pita što ju je potaknulo da upiše hrvatski jezik, ona odgovara citatom Bobbya Unsera, vozača Formule 1, na engleskom jeziku: „Desire! That's the one secret of every man's career. Not education. Not being born with hidden talents. Desire!“, i nastavlja: „To je nešto definitivno! Obožavam hrvatski jezik!“ Virginia je hrvatski jezik također upisala iz želje za nečim novim, različitim od engleskog i francuskog s kojima je ranije bila u dodiru. Prije upisa na fakultet raspitivala se na internetu o studiranju stranih jezika te tako naišla na hrvatski jezik. Odmah je pomislila da je to jezik koji ju zanima i kaže kako nije pogriješila. No ta je odluka za Virginiju bila velik izazov; u početku joj je bilo teško jer je hrvatski jezik dosta drugačiji od rumunjskog i sam po sebi prilično kompliciran. Međutim, Virginia se s vremenom priviknula. Puno je radila na usavršavanju hrvatskoga jezika, čitala na hrvatskome, gledala hrvatske televizijske programe, slušala radio na hrvatskom jeziku... I danas redovito prati program naše RTL-televizije preko interneta te smatra kako si je upravo time olakšala učenje hrvatskoga jezika. Virginia planira nastaviti studiranje hrvatskoga jezika na diplomskom studiju te dodaje kako se nada da će imati prilike nastaviti školovanje u Hrvatskoj. I ona je u Hrvatskoj bila dvaput. Smatra da je to jedna od najljepših zemalja na svijetu te priča kako je prilikom posjeta našoj zemlji mogla puno toga naučiti o hrvatskoj kulturi. Ima i visoko mišljenje o Hrvatima – smatra ih veoma druželjubivima i ljubaznima. Virginia kaže kako su im profesori odlični. Od predmeta su slušali Fonetiku, Fonologiju, Morfologiju, Sintaksu, Povijest i Književnost. Virginiji se posebno sviđa hrvatska književnost, unutar koje ističe Krležu, Šimunovića, Ujevića i Matoša. To je razlog što svoj završni rad piše upravo iz hrvatske književnosti, a tema će mu biti usporedba *Duge* Dinka Šimunovića i Kafkinog *Preobražaja*. Virginia još ne zna što bi točno željela raditi u budućnosti, ali u jedno je sigurna – želi usavršiti svoj hrvatski i još više upoznati našu lijepu zemlju, u čiju budućnost polaže velike nade. Svoje upoznavanje završava *in* frazom: „Hrvatski jezik *rules!*“

Remus Ghiorghita također je počeo hrvatski jezik studirati 2008. godine, kada je upisana posljednja grupa studenata tog predmeta. Za hrvatski jezik kaže da mu se veoma sviđa, a njemu ga je također privukla želja za nečim novim i neobičnim, zbog čega mu se činio kao najbolja ideja. Prošle je godine prvi puta posjetio Hrvatsku sudjelujući u spominjanom projektu *Eco Heritage Task Force* u Dugoj Resi. Kaže kako mu je prošlo ljeto bilo najbolje u životu. Smatra da su tri godine studiranja premalo da bi se neki nepoznati jezik dobro naučio te stoga planira nastaviti studiranje i nada se da će naći posao vezan uz hrvatski jezik, možda čak i u Hrvatskoj.

Dvadesetjednogodišnja Alexandra Leabu hrvatski je jezik upisala iz znatiželje. Prije studiranja nije o hrvatskoj kulturi znala gotovo ništa i upravo ju je to zaintrigiralo. Bili su joj poznati samo Zagreb, kao glavni grad, i naši prekrasni krajolici. Kada je prvi put čula kako netko govori hrvatski jezik, bila je zadivljena jer joj je jako lijepo zvučao, iako nije razumjela nijednu riječ. Sada, nakon tri godine studiranja, sviđa joj se još više budući da ga sada i razumije i govori. Kroz studiranje je stekla određena znanja i o hrvatskoj kulturi i povijesti. Kaže kako je sretna što je hrvatski jezik bio ponuđen baš te godine kada je ona upisivala fakultet. Zanima ju sve što ima veze s Hrvatskom pa tako redovito prati vijesti iz Hrvatske i sluša hrvatsku glazbu. Na fakultetu često gledaju dokumentarne filmove o mjestima, događajima i istaknutim osobama iz Hrvatske. I ona je prošle godine prvi put bila u Hrvatskoj, također sudjelujući u istom projektu. Prepričava kako je tamo upoznala mnogo Hrvata te stekla prijatelje s kojima je i danas u kontaktu preko društvenih mreža. Kaže da je u Hrvatskoj provela najugodnije vrijeme i kući ponijela najljepše uspomene i slike. Hrvatska joj se jako sviđa te čak izjavljuje kako se u njoj osjeća kao kod kuće. To prvenstveno može zahvaliti Hrvatima koji su ljubazni i veseli ljudi, i za koje kaže da su slični Rumunjima. Zato bi se svakom prilikom vratila u Hrvatsku, a voljela bi jednom tu i živjeti. Općenito smatra kako dobro govorenje stranog jezika ima puno prednosti. Nije prednost samo u sporazumijevanju sa strancima na njihovom jeziku, nego i u upoznavanju kulture te općenitom širenju perspektiva. Zato je jako sretna što je odlučila studirati hrvatski jezik te kaže kako bi, da ponovno može birati, opet izabrala isto.

Posebno još vrijedi istaknuti Mihaila Simu koji je trenutno na studiju u Splitu, za koji je dobio semestralnu stipendiju. To mu je odlična prilika za usavršavanje hrvatskoga jezika, kao i za upoznavanje Hrvatske. Riječ je o iznimno talentiranom mladom čovjeku koji također ne krije ljubav prema našem jeziku i zemlji. Ovdje je već četvrti put, a i on je sudjelovao u dobrovoljnim projektima Hrvatske matice iseljenika koji su mu bili odlična prilika za upoznavanje Hrvata, ali i stranih studenata hrvatskoga jezika iz drugih zemalja. Također je sudjelovao i na Dubrovačkoj ljetnoj školi. Kaže kako su hrvatski jezik i Hrvatska postali važan dio njegova života, pogotovo što je Hrvatska zemlja u kojoj je, poslije Rumunjske, proveo najviše vremena te se tu već osjeća kao kod kuće. Najviše ga veseli to što može komunicirati na hrvatskome jeziku sa svojim brojnim ovdašnjim prijateljima. Mihail se još nije odlučio što će kada završi fakultet, ali ima namjeru nastaviti studiranje te svim kroatistima šalje lijep pozdrav iz sunčanoga Splita!